

Затверджено
рішенням Тернопільської обласної ради
від 18 серпня 2021 року №290

ОБЛАСНА ПРОГРАМА
„Дітям Тернопільщини – якісне і безпечне харчування”
на період 2021–2024 років

I. Паспорт програми

1.	Ініціатор розроблення програми	управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення програми	доручення голови Тернопільської обласної державної адміністрації від 16 квітня 2021 року № 31/01.02-03 „Про розроблення проекту обласної програми „ Дітям Тернопільщини – якісне і безпечне харчування ” на 2021 – 2024 роки
3.	Розробник програми	управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації
4.	Співрозробники програми	комунальна установа Тернопільської обласної ради „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”
5.	Відповідальний виконавець програми	управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації
6.	Учасники програми	управління освіти і науки, департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації, комунальна установа Тернопільської обласної ради „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, Головне управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області, органи місцевого самоврядування, установи і заклади загальної середньої освіти області (за згодою)
7.	Термін реалізації програми	2021-2024 роки
8.	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні програми	обласний бюджет, бюджети територіальних громад

9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього, у тому числі:	5 770,0 тис. гривень
1)	коштів обласного бюджету	5 770,0 тис. гривень
2)	коштів бюджетів територіальних громад	у межах кошторисних призначень

II. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована програма

Для досягнення високого рівня суспільного добробуту нації, як чинника державотворення та безпеки держави, зміцнення й збереження здоров'я населення має стати запорукою сприятливої соціально-моральної атмосфери та поліпшення демографічної ситуації в Україні. Тому пріоритетним напрямом у реалізації Національної стратегії безпечного освітнього середовища є осучаснення системи корисного та якісного харчування в закладах освіти, формування ключових засад здорового харчування, культури харчування, обов'язкового виконання правил гігієни й неухильного дотримання норм етикету, створення найважливіших передумов збереження та зміцнення здоров'я здобувачів освіти, забезпечення їх якісними і безпечними харчовими продуктами.

Сучасні наукові дослідження підтверджують, що завдяки повноцінному харчуванню у дитячому віці формуються механізми, що зумовлюють стан здоров'я в майбутньому. За останніми даними здоров'я дитини на 60 % залежить від збалансованого харчування і, як негативний наслідок, у 20 % дітей є надлишкова вага тіла, 5 % - ожиріння, а 80 % випускників закладів освіти мають хронічні захворювання, що часто призводять до зниження працездатності та соціальної активності молоді людини.

Серед проблем, що потребують невідкладного розв'язання, є невпорядковані приміщення та незадовільний технічний стан мереж водопостачання і водовідведення їдалень, морально і фізично застаріле обладнання харчоблоків, неналежні рівні безпечності й комфортності умов шкільного харчування, постачання в заклади загальної середньої освіти неякісних і фальсифікованих продуктів, води, недостатня обізнаність здобувачів освіти стосовно культури споживання здорової їжі й правильних харчових звичок, їх нераціональне харчування та малорухливий спосіб життя, недостатня компетентність працівників їдалень та педагогічних працівників з необхідності дотримання Вимог щодо розробки, впровадження та застосування

постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР), затвердженого наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 01 жовтня 2012 року № 590, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 09 жовтня 2012 року за №1704/22016, і нового Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25 вересня 2020 року № 2205, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 року за №1111/35394.

Вирішення зазначених проблем здійснюватимуть органи управління освітою усіх рівнів, територіальні структурні підрозділи Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області, комунальна установа Тернопільської обласної ради „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області” при виявленні порушень з дотримання правил технологічного процесу приготування їжі, товарного сусідства і температурного режиму.

Важливими і своєчасними стануть дії з попередження недопущення харчових отруєнь внаслідок отримання закладами освіти неякісних і фальсифікованих харчових продуктів. Тільки в 2020 році, незважаючи на проведену просвітницьку роботу і заходи організаційного характеру з питань безпечності харчування у закладах освіти (242 наради, 192 навчання і 1308 консультацій в онлайн режимі з керівниками органів управління освітою, установ і закладів освіти), здійсненими лабораторними дослідженнями 445 відібраних зразків харчових продуктів у 190 операторів ринку, які постачають продукти в заклади загальної середньої освіти, виявлено 54 (12,1 %) порушення, зокрема це стосувалося 23 зразків м'яса і м'ясопродуктів, 25 - молока і молокопродуктів, 6 - рослинного походження. Усі неякісні продукти відкликані, вилучені або знищені.

Серед важливих завдань, на розв'язання яких спрямована програма, є:
модернізація та технологічне оновлення їдалень і буфетів закладів освіти;
забезпечення державного і громадського контролю за організацією розвитку матеріально-технічної бази їдалень (харчоблоків);

контроль впровадження і дотримання нових норм і технологій організації надання харчових послуг та застосування інноваційних форм процесу виробництва і обслуговування в їдальнях закладів освіти;

відбір професійного і висококваліфікованого складу працівників їдалень і підприємств, що надають послуги з організації харчування в закладах освіти;

впровадження ефективної системи управління процесом надання послуг з харчування, чітке розмежування повноважень засновників і керівників закладів освіти, а також суб'єктів господарювання, які займаються організацією харчування;

врегулювання можливості обрання найефективнішої моделі надання послуг з харчування здобувачам освіти, а також дітям з особливими дієтичними потребами, з урахуванням специфіки діяльності відповідного закладу освіти (кейтеринг, аутсорсинг тощо);

забезпечення діагностичного аудиту харчоблоків закладів освіти через систему аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках НАССР.

Комплексна реалізація заходів програми стане запорукою надання здобувачам освіти області якісного і безпечного харчування.

Прийняття програми і ефективне використання коштів обласного бюджету, бюджетів територіальних громад та інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством України, сприятиме успішному її виконанню.

III. Визначення мети програми

Основною метою програми є здійснення комплексу заходів стосовно продовження реформування та розвитку в області ефективної системи з надання учням Тернопільщини, в тому числі дітям з особливими дієтичними потребами, якісних і безпечних харчових послуг відповідно до прийнятих на державному рівні сучасних норм порядку організації харчування та вимог нового Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми; строки та етапи виконання програми

Вирішення наявних проблем та виконання мети програми передбачається шляхом проведення відповідних заходів за напрямками:

організаційно-практичні та матеріально-технічні заходи програми;

створення умов для організації повноцінного, якісного, калорійного та безпечного харчування здобувачів освіти;

забезпечення різноманітним, повноцінним та збалансованим харчуванням здобувачів освіти у закладах освіти;

кадрове забезпечення, підвищення фахового рівня керівників і працівників їдалень щодо надання послуг з якісного та безпечного харчування;

інформаційний та методичний супровід виконання завдань програми.

Усунення проблем щодо належного надання здобувачам освіти висококалорійного, якісного та безпечного харчування здійснюватиметься шляхом вжиття конкретних практичних дій, спрямованих на вдосконалення мережі їдалень (харчоблоків), їх матеріально-технічне, технологічне і кадрове забезпечення, підвищення рівня надання послуг з якісного харчування.

Для забезпечення здобувачів освіти гарячим харчуванням необхідно утримувати посади кухарів, підсобних робітників, комірників за рахунок коштів місцевих бюджетів згідно з Типовими штатними нормативами закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 06 грудня 2010 року № 1205, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22 грудня 2010 року за №1308/18603.

Успішна реалізація програми потребує налагодження ефективної координації дій, тісної співпраці галузевих управлінь обласної державної адміністрації, органів місцевої влади, причетних до організації харчування учнів у закладах загальної середньої освіти області.

Програму розроблено на період 4 років з урахуванням нестабільної ситуації на ринку харчових продуктів і зростання цін на продукти харчування.

Фінансування програми здійснюється за рахунок коштів обласного бюджету і бюджетів територіальних громад відповідно до кошторисних призначень на 2021-2024 роки.

Програма не поділяється на етапи. Термін дії програми – період 2021-2024 років.

V. Перелік завдань і заходів програми та результативні показники

Окреслено такі пріоритетні напрями діяльності, організаційно- практичні та матеріально-технічні заходи програми:

прийняття цільових регіональних програм та/або заходів з реформування харчування в закладах освіти;

оновлення матеріально-технічної бази їдалень (харчоблоків) закладів інституційного догляду та виховання дітей, а також опорних закладів загальної середньої освіти області (закупівля обладнання) за рахунок коштів відповідно обласного бюджету і бюджетів територіальних громад;

здійснення в установленому порядку на місцях конкретних заходів з надання належних обов'язкових послуг гарячого харчування в 101 закладі освіти, де не організовано цей вид суспільно-соціальної діяльності, наявна тільки буфетна продукція або відсутні приміщення їдалень. Проведення необхідної роботи з облаштування 144 їдалень (харчоблоків), що діють у пристосованих приміщеннях;

передбачення у відповідних територіальних програмах органів місцевого самоврядування заходів з модернізації, реконструкції, будівництва, капітальних ремонтів приміщень їдалень і харчоблоків відповідно до вимог нових Державних будівельних норм України та Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти.

Створення умов для повноцінного, якісного та безпечного харчування здобувачів освіти:

організація та проведення міжвідомчих обласних і регіональних нарад, семінарів, тренінгів з питань безпечної організації харчування здобувачів освіти, дотримання вимог чинних санітарних норм на харчоблоках і в буфетах закладів загальної середньої освіти, ефективного та результативного досвіду роботи у сфері харчування;

проведення лабораторних досліджень на предмет безпеки сировини та продуктів, що використовуються для харчування дітей, у т.ч. питної води, готових страв, мікробіологічного забруднення, змивів з навколишнього середовища та обладнання;

моніторинг дотримання і практичного застосування в закладах освіти постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках НАССР.

Забезпечення різноманітним, повноцінним та збалансованим харчуванням здобувачів освіти у закладах освіти:

упровадження в закладах освіти області адаптованого до потреб здобувачів освіти чотиритижневого меню з приготування страв, відповідно до оновленого збірника рецептур страв для харчування дітей шкільного віку в організованих освітніх та оздоровчих закладах, підтриманого дружиною Президента України Оленою Зеленською, Міністерством освіти і науки України та Міністерством охорони здоров'я України;

надання рекомендацій щодо підготовки сезонних перспективних і чотиритижневих меню з урахуванням нових норм харчування, надання практичної допомоги в оформленні документації, ведення якої регламентується чинним законодавством.

Кадрове забезпечення, підвищення фахового рівня керівників, працівників їдальень щодо надання послуг з якісного та безпечного харчування:

забезпечення харчуванням дітей з особливими дієтичними потребами за рекомендаціями сімейних лікарів;

удосконалення професійного рівня працівників сфери забезпечення харчування здобувачів освіти;

проведення перспективного аналізу потреби кухарів, їх підготовки, фахового рівня та можливості призначення в заклади освіти;

сприяння популяризації знань з формування культури харчування та розвитку принципів здорового харчування із залученням інститутів громадянського суспільства. Вивчення стану створених у закладах освіти умов організації харчування та виконання відповідальними особами своїх обов'язків, шляхом проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю), інституційних аудитів з подальшим наданням рекомендацій щодо їх покращення;

упровадження щорічного проведення обласних і регіональних професійних конкурсів на кращу їдальню (харчоблок) та організації харчування.

Інформаційний та методичний супровід виконання завдань програми:

здійснення необхідних комплексних практичних заходів з організації системної роботи з батьками, громадськістю щодо їх ролі в покращенні якісного та безпечного харчування в закладах освіти;

постійний моніторинг щодо надання послуг з організації харчування в закладах освіти;

на основі вивчення стану справ на місцях утворення і щорічне наповнення обласного банку даних кращого досвіду з надання якісного та безпечного харчування в закладах освіти;

виконання завдань і заходів програми з організації харчування в закладах загальної середньої освіти оприлюднювати на офіційних веб-сайтах органів управління освітою усіх рівнів, установ та закладів освіти області.

Очікуваним результатом виконання заходів програми є створення умов для якісного та безпечного харчування здобувачів освіти, зокрема з:

вироблення нових підходів до організації надання харчових послуг через створення єдиної гнучкої, якісної та безпечної системи харчування;

покращення умов харчування здобувачів освіти, збільшення видатків на підвищення вартості їх одноденного харчування;

формування бази даних про кращі їдальні (харчоблоки) не тільки за умовами забезпечення, але й рівнем організації якісного і безпечного харчування;

підвищення фахового рівня працівників їдалень шляхом навчання та в процесі інших заходів інформаційно-методичного характеру;

оновлення методичного та інформаційного забезпечення процесу організації харчування;

проведення 20 заходів, спрямованих на підвищення рівня якісного харчування здобувачів освіти (відеонаради, семінари, конкурси);

презентація потенціалу їдалень (харчоблоків) та кращого досвіду з питань організації харчування учнів;

забезпечення раціонального і ефективного використання бюджетних коштів.

Виконання програми планується здійснювати за рахунок коштів обласного бюджету, бюджетів територіальних громад, а також інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством України.

Загальний обсяг коштів, що передбачено залучити для виконання програми, – 5 770,0 тис. гривень, з яких 5 770,0 тис. гривень – кошти обласного бюджету і бюджетів територіальних громад (у межах бюджетних призначень).

Ресурсне забезпечення програми

(тис. грн)

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання програми	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Усього витрат на виконання програми
Обсяг ресурсів, усього, у тому числі:					5770,0
обласний бюджет	772,0	1901,0	1801,0	1296,0	5770,0
бюджети територіальних громад	в межах кошторисних призначень	в межах кошторисних призначень	в межах кошторисних призначень	в межах кошторисних призначень	в межах кошторисних призначень

Заплановані результативні показники програми

№ з/п	Назва показника	Одиниця виміру	Вихідні дані на початок дії програми	Вихідні дані на завершення дії програми	З них за роками			
					2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
I	Показники продукту програми							
1.	Осучаснення матеріально-технічної бази їдалень (харчоблоків) закладів інституційного догляду та виховання дітей, проведення ремонтів приміщень і наповнення їх сучасним технологічним і холодильним обладнанням	заклад	-	9	1	3	3	2
2.	Проведення заходів і навчань (очна форма, онлайн-семінари, наради, конференції, тренінги, лекції, круглі столи та інші форми) для працівників органів управління освітою, закладів освіти, їдалень, медичних працівників з питань організації якісного, безпечного та здорового харчування	захід	-	110	25	30	28	27
3.	Моніторинг, діагностичний та інституційний аудити діяльності їдалень (харчоблоків), лабораторний контроль якості і безпеки харчових продуктів, зменшення ризиків негативного впливу бактеріально-забруднених готових страв на здоров'я здобувачів освіти в: -закладах інституційного догляду та виховання дітей	заклад	13	52	13	13	13	13
4.	Проведених обласних конкурсів на кращу їдальню (харчоблок) та	одиниць	-	8	2	2	2	2

	організацію якісного і безпечного харчування здобувачів освіти.							
5.	Запровадження в усіх закладах загальної середньої освіти різних форм організації харчування	заклад	519	2 690	684	677	669	660
II	Показники ефективності програми							
1.	Вартість робіт з осучаснення матеріально-технічного бази їдалень (харчоблоків) закладів інституційного догляду та виховання дітей, проведення ремонтів приміщень і наповнення їх сучасним технологічним і холодильним обладнанням.	тис. гривень	-	2205,0	590,0	555,0	525,0	535,0
2.	Середня вартість проведення заходу, навчання (очна форма, онлайн-семінари, наради, конференції, тренінги, лекції, круглі столи та інші форми) для працівників органів управління освітою, установ і закладів освіти, їдалень, медичних працівників з питань організації якісного, безпечного та здорового харчування	тис. гривень	-	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
3.	Середня вартість проведення щорічних моніторингів, діагностичних та інституційних аудитів діяльності їдалень (харчоблоків), лабораторних контролів якості й безпечності харчових продуктів, зменшення ризиків негативного впливу бактеріально-забруднених готових страв на здоров'я здобувачів освіти в: закладах інституційного догляду та виховання дітей	тис. гривень	-	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
4.	Середня вартість проведення одного конкурсу на кращу їдальню (харчоблок) та організацію	тис. гривень	-	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0

	харчування здобувачів освіти							
5.	Середня вартість щоденного харчування одного учня відповідно до нових норм харчування, цін на харчові продукти, фізіологічних потреб здобувачів освіти, енергетичної та поживної цінності їжі в закладах загальної середньої освіти	гривень	12	35	18	25	30	35
III Показники якості програми								
1.	Кількість учнів охоплених якісним і безпечним харчуванням в осучаснених їдальнях (харчоблоках) закладів інституційного догляду та виховання дітей	кількість учнів	110	1110	113	522	897	1110
2.	Кількість осіб, залучених до участі в заходах і навчаннях (очна форма, онлайн-семінари, наради, конференції, тренінги, лекції, круглі столи та інші форми) для працівників органів управління освітою, закладів освіти, їдалень, медичних працівників з питань організації якісного, безпечного та здорового харчування	кількість осіб	1200	16300	3600	4500	4200	4000
3.	Кількість проведених щорічних моніторингів, діагностичних та інституційних аудитів діяльності їдалень (харчоблоків), лабораторних контролів якості й безпечності харчових продуктів, зменшення ризиків негативного впливу бактеріально-забруднених готових страв на здоров'я здобувачів освіти в -закладах інституційного догляду та виховання дітей	одиниць	0	230	17	71	71	71
4.	Кількість закладів загальної середньої освіти територіальних громад – учасників місцевих конкурсів на кращу їдальню							

	(харчоблок) та організацію якісного та безпечного харчування здобувачів освіти і їх участь у заключних етапах обласних конкурсів	заклад	-	440	110	110	110	110
5.	Охоплення учнів у закладах загальної середньої освіти запропонованими видами харчування	%	75	100	80	85	95	100

VI. Напрями діяльності та заходи програми

№ з/п	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів програми	Строк виконання заходу	Виконавці та співвиконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), тис.гривень, у тому числі:				Очікуваний результат диференційовано з розбивками за роками
						2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	
1	2	3	4	5	6	7				8
I.	Організаційно - практичні та матеріально-технічні заходи програми	1) підготовка та прийняття на місцях цільових регіональних програм та/або заходів з реформування харчування в закладах загальної середньої освіти	2021-2022 навчальний рік	управління освіти і науки облдержадміністрації, КУТОР, „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, місцеві органи влади, установи та заклади освіти територіальних громад	не потребує фінансування	-	-	-	-	покращення умов для якісного та безпечного харчування здобувачів освіти

		2) осучаснення матеріально-технічної бази їдалень (харчоблоків): закладів інституційного догляду та виховання дітей, опорних закладів загальної середньої освіти області	2021-2024 роки	управління освіти і науки облдержадміністрації, КУТОР, „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”(за згодою)	обласний бюджет	590,0	1665,0	1575,0,0	1070,0	у 2021 році: Збарзького ліцею Тернопільської обласної ради; у 2022 році: закладу освіти I-III ступенів „Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр”, Струсівський обласний мистецький ліцей, Тернопільської спеціальної школи Тернопільської обласної ради; у 2023 році: Заліщицького обласного багатопрофільного навчально-реабілітаційного центру, Коропецького обласного ліцею-інтернату з посиленою військовою підготовкою, Гримайлівської санаторної загальноосвітньої школи-інтернату I-III ступенів
--	--	--	----------------	--	-----------------	-------	--------	----------	--------	---

										Тернопільської обласної ради; у 2024 році: Теребовлянського навчально-реабілітаційного центру, Новосілької спеціалізованої школи Тернопільської обласної ради
			2021-2024 роки	управління освіти і науки облдержадміністрації, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, органи місцевого самоврядування (за згодою)	бюджети територіальних громад	у межах кошторисних призначень			забезпечення сучасним обладнанням їдалень (харчоблоків) для приготування здорової, якісної та безпечної їжі в 30 опорних закладах у 2021 році та в 40 – в 2024 році.	
		3) здійснення на місцях конкретних заходів з надання належних обов’язкових послуг організації гарячого харчування в 101 закладі загальної середньої освіти, де наявна тільки буфетна продукція або відсутні приміщення їдалень. Проведення необхідної роботи з облаштування 144 їдалень (харчоблоків),	2021-2024 роки	місцеві органи влади, установи та заклади освіти	бюджети територіальних громад	у межах кошторисних призначень			створення необхідних умов для надання послуг з якісного харчування в 245 їдальнях закладів загальної середньої освіти 55 територіальних громад	

		що діють в пристосованих приміщеннях								
		4) передбачення в програмах територіальних громад заходів з будівництва та капітальних ремонтів приміщень їдалень і харчоблоків згідно з вимогами нових Державних будівельних норм України та Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти.	2021-2024 роки	органи місцевого самоврядування, органи управління освітою територіальних громад (за згодою)	бюджети територіальних громад	у межах кошторисних призначень				упродовж терміну дії програми модернізація 10, реконструкція 7 і спорудження 3 нових приміщень для закладів загальної середньої освіти
II.	Створення умов для організації повноцінного, якісного, калорійного та безпечного харчування здобувачів освіти	1) підвищення ролі органів місцевого самоврядування, батьків, громадськості в питаннях постачання в заклади освіти чистої питної води, безпечних і якісних продуктів харчування, харчової сировини, із залученням до цього процесу сільськогосподарських виробників та переробних підприємств області	2021 – 2024 роки	управління освіти та науки облдержадміністрації, КУТОР, „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, органи місцевого самоврядування, установи та заклади освіти територіальних громад (за згодою)	не потребує фінансування	-	-	-	-	постійний контроль за постачанням безпечних та якісних продуктів в їдальні закладів освіти області

		2) організація та проведення міжвідомчих обласних і в радах територіальних громадах нарад, семінарів, тренінгів з питань безпечної організації харчування здобувачів освіти, дотримання вимог чинних санітарних норм з протиепідемічного режиму на харчоблоках і в буфетах закладів освіти, поширення досвіду роботи у сфері харчування.	2021 – 2024 роки	управління освіти та науки облдержадміністрації, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, Головне управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області, установи та заклади освіти територіальних громад	обласний бюджет	50,0	50,0	50,0	50,0	упродовж терміну дії Програми буде проведено 110 заходів (щороку 25-28): онлайн- семінарів, нарад, тренінгів, конференцій, круглих столів та інших
		3) організація проведення лабораторних досліджень об'єктів санітарних заходів за показниками безпеки сировини та продуктів, що використовуються для харчування дітей, у т.ч. питної води, готових страв, мікробіологічне забруднення, змивів з навколишнього середовища та обладнання в:		управління освіти і науки облдержадміністрації, Головне управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, установи та заклади освіти територіальних громад						

		закладах інституційного догляду та виховання, опорних закладах загальної середньої освіти	2021-2024 роки		обласний бюджет	17,0	71,0	71,0	71,0	здійснення щорічно впродовж 2021 – 2024 років у 13 закладах інституційного догляду та виховання дітей 28 відборів на дослідження різних видів харчових продуктів і 30 змивів
--	--	---	----------------	--	-----------------	------	------	------	------	--

			2021-2024 роки		бюджети територіальних громад	у межах відповідних кошторисних призначень	у діючих опорних закладах і новостворених в: 2021 році – комунальному закладі Настасівській загальноосвітній школі I-III ступенів Великоберезовицької селищної ради; Заводській загальноосвітній школі I-III ступенів Заводської селищної ради; 2022 році – загальноосвітній школі I-III ступенів села Озерна Озернянської територіальної громади; 2023 році – Кам'янківській загальноосвітній школі I-III ступенів Підволочиської селищної ради; 2024 році – Білівській загальноосвітній школі I-III ступенів Чортківської міської ради.
--	--	--	----------------	--	-------------------------------	--	---

		4) проведення лабораторного контролю за показниками безпеки сировини та продуктів, що використовуються для харчування здобувачів освіти	2021 – 2024 роки	управління освіти і науки облдержадміністрації, Головне управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, установи та заклади освіти територіальних громад	бюджети територіальних громад	у межах відповідних кошторисних призначень				щоквартально за ініціативи керівників органів місцевого самоврядування і закладів освіти за окремо розробленим графіком
		5) моніторинг практичного застосування в закладах освіти постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках НАССР.	2021-2024 роки	управління освіти і науки облдержадміністрації, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, Головне управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області, установи і заклади освіти територіальних громад	обласний бюджет	30,0	30,0	30,0	30,0	усунення недоліків за результатами лабораторних досліджень та практичне застосування в закладах загальної середньої освіти протягом 2021/2022 і першого півріччя 2024/2025 навчальних років постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках НАССР

		б) організація проведення навчань стосовно застосування системи НАССР	2021-2024 роки	управління освіти і науки облдержадміністрації, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, органи управління освітою територіальних громад	не потребує фінансування	-	-	-	-	підвищення знань, умінь і кваліфікаційного рівня персоналу їдалень шляхом щорічного проведення не менше 50 різних заходів інформаційно-методичного характеру
III.	Забезпечення різноманітним, повноцінним та збалансованим харчуванням здобувачів освіти у закладах освіти	1) упровадження в закладах освіти області сучасних меню з приготування страв відповідно до оновленого збірника рецептур страв для харчування дітей шкільного віку в організованих освітніх та оздоровчих закладах	2021-2024 роки	управління освіти і науки облдержадміністрації, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, установи і заклади освіти територіальних громад	обласний бюджет	35,0	35,0	25,0	25,0	проведення в районах і територіальних громадах заходів практичного характеру щодо професійного навчання кухарів і інших працівників їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти з приготування якісних і висококалорійних страв згідно з новими нормами харчування і сучасним чотиритижневим меню

		2) надання рекомендацій щодо розроблення сезонних перспективних і чотиритижневих меню з урахуванням нових норм харчування, надання практичної допомоги в оформленні документації, ведення якої регламентується чинним законодавством.	2021-2024 роки	управління освіти і науки облдержадміністрації, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”		не потребує фінансування	належне документальне оформлення процесу організації харчування
IV.	Кадрове забезпечення, підвищення фахового рівня керівників, працівників їдалень щодо надання послуг з якісного та безпечного харчування	1) забезпечення харчуванням дітей з особливими дієтичними потребами за рекомендаціями сімейних лікарів.	2021-2024 роки	управління освіти і науки, департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, органи місцевого самоврядування, установи і заклади освіти територіальних громад	бюджети територіальних громад	у межах відповідних кошторисних призначень	забезпечення якісного, безпечного та висококалорійного харчування

	<p>2) удосконалення професійного рівня працюючих у сфері забезпечення харчування здобувачів освіти. Проведення на місцях із структурними підрозділами обласної організації профспілки працівників освіти і науки України навчань та атестації їх робочих місць та проведення обов'язкових медичних оглядів</p>	2021-2024 роки	<p>управління освіти і науки облдержадміністрації, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, установи та заклади освіти територіальних громад</p>	не потребує фінансування	-	-	-	-	щорічне проведення заходів для виявлення неякісних і фальсифікованих продуктів, а також грубих порушень процесу приготування та безпечних та якісних страв
	<p>3) підготовка й забезпечення реалізації тематичного плану короткотермінового навчання з керівниками, працівниками їдалень і медичними працівниками стосовно організації якісного, безпечного та здорового харчування в закладах загальної середньої освіти</p>	2021-2024 роки	<p>управління освіти і науки облдержадміністрації, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”</p>	не потребує фінансування	-	-	-	-	організація професійного навчання зазначеної категорії працівників для підвищення їх фахового рівня і практичних навиків з надання здобувачам освіти якісних харчових послуг
	<p>4) проведення аналізу перспективної потреби кухарів, з відповідним фаховим рівнем для призначення їх в заклади освіти</p>	2021-2024 роки	<p>управління освіти і науки облдержадміністрації, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, органи управління освітою територіальних громад</p>	не потребує фінансування	-	-	-	-	забезпечення високого рівня якісного та безпечного харчування

		5) популяризація знань формування культури здорового харчування здобувачів освіти та принципів розвитку здорового харчування із залученням інститутів громадянського суспільства	2021-2024 роки	управління освіти і науки, департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, установи та заклади освіти територіальних громад	бюджети територіальних громад	у межах відповідних кошторисних призначень				організація безпечного освітнього середовища, підвищення рівня знань, умінь і практичних навичок здобувачів освіти щодо необхідності збереження власного здоров'я
		б) здійснення комунікаційної підтримки і популяризації основ здорового харчування та здорового способу життя здобувачів освіти, упровадження законодавчих норм і порядку організації харчування в процесі формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти і проведення процедури самооцінювання освітнього середовища та управлінських процесів у закладах освіти	2021-2024 роки	управління освіти і науки облдержадміністрації, управління Державної служби якості освіти у Тернопільській області, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”	не потребує фінансування	-	-	-	-	формування стійких переконань у необхідності дотримання здорового способу життя

		7) проведення обласних професійних конкурсів на кращу їдальню (харчоблок) та кращу організацію харчування	2021-2024 роки	управління освіти і науки облдержадміністрації, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, органи управління освітою, установи та заклади освіти територіальних громад	обласний бюджет	50,0	50,0	50,0	50,0	щорічне проведення 2-х обласних конкурсів на кращу їдальню (харчоблок) та організацію харчування в закладах загальної середньої освіти й інституційного догляду та виховання дітей, відзначення їх керівників та працівників їдалень (харчоблоків) відомчими та цінними подарунками
V.	Інформаційний та методичний супровід виконання завдань програми	1) здійснення необхідних комплексних практичних заходів з організації систематичної роботи з батьками, громадськістю щодо їх ролі в покращенні якісного та безпечного харчування в закладах освіти.	2021-2024 роки	управління освіти і науки облдержадміністрації, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, установи та заклади освіти територіальних громад	не потребує фінансування	-	-	-	-	підвищення рівня громадського впливу на процес харчування в закладах освіти області

		2) забезпечення постійного моніторингу щодо надання послуг з організації харчування в закладах освіти.	2021-2024 роки	управління освіти і науки облдержадміністрації, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, установи та заклади освіти територіальних громад	не потребує фінансування	-	-	-	-	вжиття заходів належного реагування на можливі порушення та підготовка необхідних управлінських рішень стосовно забезпечення організації якісного, безпечного і здорового харчування учнів у закладах загальної середньої освіти області
		3) щорічне наповнення обласного банку даних кращим досвідом з надання якісного та безпечного харчування в закладах освіти.	2021 - 2024 навчальні роки, наступні роки	управління освіти і науки облдержадміністрації, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”	не потребує фінансування	-	-	-	-	щорічне здійснення підготовки не менше п'яти методичних розробок (порад, рекомендацій) з питань покращення діяльності закладів освіти у сфері харчування

		4) забезпечення виконання заходів і завдань програми з поліпшення організації харчування в закладах освіти та оприлюднення інформації про їх виконання на офіційних веб-сайтах органів управління освітою усіх рівнів, установ і закладів освіти області	2021-2024 роки	управління освіти і науки облдержадміністрації, КУТОР „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”, органи управління освітою, установи та заклади освіти територіальних громад	не потребує фінансування	-	-	-	-	широка поінформованість педагогічних колективів, здобувачів освіти, батьків, громадськості з питань організації якісного і безпечного харчування учнів у закладах загальної середньої освіти області
Разом за програмою						772,0	1901,0	1801,0	1296,0	
кошти обласного бюджету						772,0	1901,0	1801,0	1296,0	
кошти бюджетів територіальних громад						-	-	-	-	

VII. Координація та контроль за ходом виконання програми

Координацію і контроль за ходом виконання заходів, передбачених програмою, здійснює управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації та комунальна установа Тернопільської обласної ради „Центр аналітично-методичного та матеріально-технічного забезпечення розвитку освітніх закладів області”.

Структурні підрозділи Тернопільської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі органи місцевих рад та інші виконавці забезпечують виконання заходів програми і про проведену роботу інформують управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації двічі на рік до 10 січня та 10 липня (починаючи з 2022 року) протягом терміну дії програми.

Управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації забезпечує подання звітності про виконання програми департаменту економічного розвитку і торгівлі Тернопільської обласної державної адміністрації та Тернопільській обласній раді до 20 січня та 20 липня (починаючи з 2022 року) протягом терміну дії програми.

**Керуючий справами виконавчого
апарату Тернопільської обласної ради**

О.М.СИРОТЮК

Хома О.З.